

Oponentský posudek disertační práce

Autor práce: MgA. Markéta Ptáčnickové

Obor: Alternativní a loutková tvorba a její teorie

Název práce: Divadelní praxe s lidmi s mentálním postižením

Vedoucí práce: prof. Mgr. Miloslav Klíma; KALD DAMU

Oponent práce: MgA. Vladimír Novák, Ph.D.; KALD DAMU

Disertační práce Markéty Ptáčnickové s názvem *Divadelní praxe s lidmi s mentálním postižením* je zaměřena – jak už sám název napovídá – na divadelní tvorbu lidí s postižením a vychází především z jejích vlastních praktických i teoretických zkušeností nasbíraných během studia na DAMU.

V teoretické části autorka popisuje a vymezuje základní charakteristické znaky skupiny divadelníků s postižením, dotýká se možností jejich integrace skrze uměleckou tvorbu a snaží se nastítnit stručný přehled různých paradivadelních systémů (např. artefiletiky, arteterapie, dramaterapie či sociálního divadla) v kontextu vlastní zkušenosti. Seznamuje nás se základními aspekty divadelní práce ve specifických skupinách a průběhem procesu vzniku divadelního díla.

V praktické části zevrubně popisuje a analyzuje své dosavadní zkušenosti a poznatky nabyté během realizací projektů a inscenací ve specifických skupinách. Rozhovory s různými tvůrci zabývajícími se problematikou tvorby ve specifických skupinách ukazuje, jakými cestami se mohou skupiny a jednotliví umělci ubírat, jakým způsobem fungují v praxi, jak své projekty financují apod. Na závěr praktické části uvádí několik ověřených cvičení, která podporují spolupráci ve skupině a podněcují k spontánní tvorbě.

Skrze analýzy vlastních zkušeností se autorka neustále snaží nalézat východiska této divadelní práce i s důrazem na integraci herců s postižením s herci profesionálními. Pokouší se postihnout své zkušenosti s rozdílnými skupinami (mentálně postiženými, nevidomými apod.) ve vztahu nejen k tvorbě samotné inscenace, ale i k osobním možnostem a limitům „specifických herců“. A toto vše se jí v mnoha ohledech celkem daří. Její snahou je, jak píše: „vytvořit moderní divadlo s integrací specifických skupin a seznámit s ním naši společnost“ (cit. s.

13). Tato představa či vize by jistě stála o podrobnější rozpracování, nebo alespoň zohlednění při analýzách realizovaných uměleckých děl. Oceňuji ale, že Ptáčnicková usiluje o upřímné hledání své vlastní cesty a možností svébytné tvorby s přesahem k sociální sféře. Je si dobře vědoma, že je to práce nelehká, a že je v ní nezbytné neustále hledání a ověřování a aktivní a úzká spolupráce mezi všemi zúčastněnými, ale také potřeba otevřené komunikace a dialogu. A to samozřejmě platí nejen v této konkrétní práci. Během několikaletého působení ve specifických skupinách získala cenné zkušenosti a pokusila se je v této studii zreflektovat a shrnout, což je nedílnou součástí každé tvůrčí a výzkumné práce a jistě ji vše bude k užitku v dalších divadelních projektech a divadelní tvorbě vůbec. Práce svým přesahem k sociální tematice a snahou zachytit problematiku lidí ve specifických skupinách může být cenným inspiračním zdrojem pro další zájemce o tuto tematiku a praktickou uměleckou činnost. Jedinou škodou je, že studie obsahuje velmi skromnou dokumentační přílohu, která by zejména v oblasti konkrétních příkladů dávala ucelenější obraz a představu pro potenciální zájemce o tento segment umělecké tvorby.

Autorka ve své disertační práci prokázala schopnost samostatní tvůrčí práce v daném oboru. Práce se zdroji a odbornou literaturou je na velmi dobré úrovni. Samotný text je přehledně a logicky strukturován a splňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru.

Práci **doporučuji** k obhajobě.

Doplňující otázky k obhajobě:

- 1) Zkuste v několika bodech stručně sdělit, jaký je hlavní přínos či obohacení v divadelní práci s lidmi s postižením pro Vás? Jakým způsobem Vás tato zkušenost směřuje v uvažování o divadle, životě?
- 2) V čem spatřujete význam tvorby v této oblasti umělecké tvorby pro společnost?
- 3) Chystáte v budoucnu nějaké další projekty zaměřené na tuto problematiku?

V Rynholci, 28. 3. 2020.

Vladimír Novák